

Sygn. akt V ACz 407/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSA Jadwiga Galas (spr.)

Sędziowie SA Barbara Kurzeja

SA Anna Tabak

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2013 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

przy udziale M. D.

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika

na skutek zażalenia uczestniczki postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 3 listopada 2011 roku, sygn. akt II Co 60/11

p o s t a n a w i a :

1. oddalić zażalenie;
2. zasądzić od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawcy 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt V ACz 407/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem nadano wyrokowi Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 22 kwietnia 1998 roku, sygn. akt XXI C 18/97 klauzulę wykonalności na rzecz (...) Spółki z o.o. w R. przeciwko małżonce dłużnika – M. D. z ograniczeniem odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową małżeńską.

W toku postępowania ustalono, iż P. D. (dłużnik z tytułu egzekucyjnego) oraz M. D. są małżeństwem. Wskazano, iż w dniu 22 kwietnia 1998 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał wyrok, którym zobowiązał P. D. do zapłaty na rzecz S. W. kwoty 15 000 złotych z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Postanowieniem z dnia 26 września 2002 roku, sygn. akt II Co 54/02 nadano powyższemu wyrokowi klauzulę wykonalności przeciwko M. D. (małżonce dłużnika) z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową małżeńską. Postanowieniem z dnia 16 września 2009 roku nadano przedmiotowemu wyrokowi klauzulę wykonalności na rzecz następcy prawnego wierzyciela – (...) Spółki z o.o. w K., która na mocy umowy cesji z dnia 27 lipca 2007 roku zawartej przed notariuszem, wstąpiła w prawa dotychczasowego wierzyciela. Kolejną umową zawartą między (...) Spółką z o.o. a (...) Spółką z o.o.

w R., ta ostatnia wstąpiła w prawa wierzyciela, a postanowieniem z dnia 26 września 2011 roku nadano na jej rzecz klauzulę wykonalności, ale tylko przeciwko P. D., wyłączając w pozostałym zakresie sprawę do odrębnego rozpoznania.

W tak ustalonym stanie faktycznym uznano zasadność wniosku wierzyciela, podkreślając, iż z chwilą zawarcia umowy cesji wierzytelności, cesjonariusz (wnioskodawca) wstąpił w prawa poprzedniego wierzyciela, nabywając nie tylko wierzytelność główną przysługującą poprzednikowi od dłużnika osobistego, ale również wszelkie związane z nią uprawnienia, w tym i te dotyczące możliwości egzekucji z majątku wspólnego małżonków. Skoro zaś przeciwko małżonkowi dłużnika nadano już klauzulę wykonalności na rzecz poprzedniego wierzyciela wnioskodawcy, to na podstawie art. 787 k.p.c. należało nadać klauzulę wykonalności przeciwko temu małżonkowi, na rzecz nowego nabywcy, bez ponownego badania przesłanek odpowiedzialności małżonka.

W zażaleniu uczestniczka postępowania zarzuciła rozstrzygnięciu Sądu pierwszej instancji naruszenie art. 787 k.p.c. poprzez nadanie klauzuli wykonalności przeciwko osobie, która nie jest małżonkiem dłużnika oraz błędne przyjęcie, że tytuł wykonawczy obejmuje wierzytelność powstałą z czynności prawnej dłużnika, na którą uczestniczka wyraziła zgodę. Podkreśliła, że w niniejszej sprawie zastosowanie znajdował przepis art. 787 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy nowelizującej z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2004 roku, Nr 162, poz. 1691), zgodnie z którym sąd przed nadaniem klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika winien był go wysłuchać. Nadto wskazała, że warunkiem nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika jest istnienie wspólności majątkowej małżonków zarówno w chwili wyrokowania jak i w chwili orzekania o nadaniu klauzuli wykonalności. Jeżeli więc w wymienionych datach małżeńska wspólność już nie istniała, bo w 2003 roku orzeczono separację uczestniczki postępowania i dłużnika, to nadanie klauzuli wykonalności aktualnie było niedopuszczalne. W konsekwencji skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji wraz z obciążeniem wnioskodawcy kosztami postępowania.

W odpowiedzi na zażalenie wnioskodawca wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od uczestniczki kosztów postępowania zażaleniowego.

Rozpoznając zażalenie uczestniczki postępowania Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

zażalenie, jako bezzasadne nie zasługiwało na uwzględnienie.

Za prawidłowe należało bowiem uznać stanowisko Sądu pierwszej instancji zgodnie z którym, w sytuacji gdy klauzula wykonalności została nadana tytułowi egzekucyjnemu w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 22 kwietnia 1998 roku, sygn. akt XXI C 18/97 postanowieniem tegoż Sądu z dnia 26 września 2002 roku, sygn. akt II Co 54/02, także przeciwko małżonkowi dłużnika, a wierzytelność z tytułu egzekucyjnego przeszła po tej dacie na kolejnego nabywcę, nie było podstaw do ponownego badania przesłanek nadania klauzuli wykonalności przeciwko temu małżonkowi w oparciu o treść art. 787 k.p.c., skoro jego odpowiedzialność za dług została już przesądzona. Wydanie zaskarżonego postanowienia, w którym uwzględniono wniosek wierzyciela w zakresie nadania klauzuli wykonalności także przeciwko małżonce dłużnika, miało zatem charakter stricte techniczny, albowiem już z chwilą nabycia przedmiotowej wierzytelności przez wnioskodawcę, wstąpił on we wszelkie prawa pierwotnego wierzyciela i uzyskał uprawnienie do zaspokojenia się także z majątku małżonka dłużnika z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku wspólnego małżonków.

Bez znaczenia w tym kontekście pozostawały twierdzenia skarżącej, że w momencie wydawania zaskarżonego postanowienia, między nią a dłużnikiem nie istniała już ustawowa wspólność małżeńska, na skutek orzeczonej w 2003 roku separacji. Niewątpliwie bowiem, w momencie nadania klauzuli wykonalności przeciwko uczestniczce postępowania w 2002 roku wspólność ta jeszcze istniała (por. uzasadnienie postanowienia z dnia 26 września 2002 roku k. 30 – 32 akt o sygn. II Co 54/02). W tym kontekście podkreślić należy, iż zniesienie wspólności majątkowej małżeńskiej nie ma skutku wstecznego i nie może pozbawiać wierzyciela możliwości zaspokojenia się z majątku wspólnego małżonków, jeśli zniesienie to nastąpiło już po nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko współmałżonkowi. Nie ma przy tym znaczenia sposób ustania ustroju małżeńskiej wspólności majątkowej, a wobec

tego także późniejsze orzeczenie rozvodu czy separacji, a nawet już dokonanie podziału majątku wspólnego. Nie może bowiem ustanie wspólności majątkowej i zniesienie współwłasności pozbawiać wierzyciela nabytych już przez niego praw. Tym samym nie ma podstaw do przyjęcia, iż egzekucja z majątku wspólnego dłużnika i jego małżonka, a właściwie majątku, który wchodziłby do majątku wspólnego gdyby nie została orzeczona ich separacja, byłaby niezgodna z prawem (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 sierpnia 2006 roku, sygn. akt I ACa 656/06).

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 1 pkt. 13 i § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1344 ze zm.).